

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою Чернівецького
фахового коледжу технологій та дизайну
Протокол № 01–09/9
від 21.09.2023 р.

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом директора Чернівецького
фахового коледжу технологій та дизайну
від 22.09.2023 р. № 100

ПОЛОЖЕННЯ ПРО КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти Чернівецького фахового коледжу технологій та дизайну (далі – Положення) розроблене відповідно до Закону України «Про фахову передвищу освіту», Закону України «Про загальну середню освіту», наказів Міністерства освіти і науки України від 01.06.2018 № 570 «Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти», від 04.09.2000 №428/48 «Про запровадження 12–бальної шкали оцінювання навчальних досягнень студентів у системі загальної середньої освіти», від 07.12.2018 № 1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації», наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів (вихованців) у системі загальної середньої освіти», актів законодавства України з питань освіти та регулює питання оцінювання здобувачів освіти із загальноосвітніх предметів та навчальних дисциплін професійної підготовки в Чернівецькому фаховому коледжі технологій та дизайну (далі – Коледж).

1.2. Положення визначає порядок комплексного оцінювання знань здобувачів освіти, розроблене з метою вдосконалення системи контролю якості знань студентів.

1.3. Ключовою вимогою Положення є введення таких технологій навчання, які базується на індивідуалізації та диференціації навчання, зміні методик навчання, використанні активних методів та сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі, посиленні ролі самостійної роботи здобувачів

освіти.

До системи загальної діагностики знань як важлива її складова, входить поточна оцінка знань, що вимагає від здобувачів освіти систематичної навчальної роботи впродовж семестру.

Самостійна робота здобувачів освіти контролюється викладачами, результати її оцінюються при проведенні поточного та підсумкового контролю.

Введена система комплексного оцінювання знань забезпечує об'єктивність оцінки, а отже, виконує функції контролю і мотивації здобувачів освіти на досягнення ними більш якісного рівня знань.

1.4. Терміни в Положенні мають такі дефініції:

1.4.1. Вхідний контроль – контроль залишкових знань із базових дисциплін профільної середньої освіти.

1.4.2. Поточний контроль – контроль визначення якості роботи здобувача освіти під час підготовки до лабораторних, практичних чи семінарських занять, виконання самостійної роботи, контрольних робіт.

1.4.3. Тематична оцінка – бальна оцінка (кількість балів), яку отримує здобувач освіти в результаті контролю за виконанням усіх видів робіт (теоретичних, практичних і семінарських занять, лабораторних, контрольних та графічних робіт, самостійної роботи тощо), віднесених до відповідної теми (для предметів профільної середньої освіти).

1.4.4. Семестрова оцінка – сумарна бальна оцінка, яку отримав здобувач освіти в результаті контрольних заходів за всі теми навчальних дисциплін/предметів протягом семестру. Семестрова оцінка виставляється здобувачам освіти, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальним планом.

1.4.5. Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння здобувачем освіти теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр, що проводиться як контрольний захід під час екзаменаційної сесії.

1.4.6. Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, при якому засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного контролю (тестування, поточного опитування, виконання індивідуальних завдань та певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях) протягом семестру. Семестровий залік планується при відсутності екзамену та не передбачає обов'язкову присутність студентів.

1.4.7. Підсумковий контроль – оцінка результатів навчання здобувачів освіти на певному освітньо–професійному ступені або окремих його етапах.

1.4.8. Державна підсумкова атестація – це форма контролю відповідності освітнього рівня випускників закладів фахової передвищої освіти, що надають повну загальну середню освіту, державним вимогам.

1.4.9. Атестація здобувачів освіти – визначення фактичної відповідності рівня освітньої та професійної підготовки випускника вимогам освітньо–професійної програми відповідної спеціальності. Атестація здобувачів освіти здійснюється екзаменаційною комісією після завершення теоретичного та практичного навчання за відповідним освітньо-професійним ступенем та завершується видачею диплома встановленого зразка.

1.5. Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку в процесі навчання для визначення відповідності рівня набутих здобувачами освіти знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо профільної середньої освіти та забезпечення своєчасного коригування освітнього процесу.

Контроль знань, умінь та навичок у Коледжі здійснюється з предметів освітньої програми профільної середньої освіти й навчальних дисциплін освітньо-професійної програми.

Згідно з законодавством України про повну загальну середню освіту основними видами оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в Коледжі є поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне) і державна підсумкова атестація.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється відповідно до критеріїв у системі середньої освіти. Оцінюванню підлягають навчальні досягнення з усіх навчальних предметів профільної середньої освіти відповідно до навчального плану.

Викладач розробляє навчально–методичне забезпечення всіх видів контролю: завдання для індивідуальної, групової форм опитування (письмового та усного) з критеріями оцінювання знань.

1.6. Для оцінювання навчальних досягнень здобувача освіти впродовж семестру застосовується 12–бальна шкала з предметів загальноосвітньої підготовки та 4–бальна шкала з дисциплін освітньо–професійної підготовки фахового молодшого бакалавра.

Результати дисциплін, які інтегровані з предметами загальноосвітньої підготовки, виставляються у 12–бальній шкалі, а результат вивчення дисципліни переводиться в 4–бальну.

Підсумковий контроль та державна підсумкова атестація з предметів загальноосвітньої підготовки оцінюється за 12–бальною шкалою.

1.7. Положення вносить у нормує організацію поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти, методику переведення показників академічної успішності за 4–бальною та 12–бальною шкалою, повідомляється викладачами та кураторами академічних груп здобувачам освіти на початку навчання в Коледжі.

2. ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І УМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

2.1. Визначення рівня навчальних досягнень здобувачів освіти є особливо важливим із огляду на те, що навчальна діяльність у підсумку повинна не просто дати людині рівень знань, умінь та навичок, а сформувати її компетентність як загальну здатність, що базується на знаннях, досвіді, цінностях, здібностях, набутих завдяки навчанню.

2.1.1. Поняття компетентності не зводиться тільки до знань і навичок, а належить до сфери складних умінь та якостей особистості.

Компетентнісний підхід до освіти передбачає вміння на основі знань вирішувати проблеми, які виникають у різних життєвих ситуаціях.

Виокремлено п'ять наскрізних ключових компетентностей (таблиця 1).

Таблиця 1

Компетентність	Сфера виявлення компетентності	Види діяльності в межах компетентності	Навчальні дисципліни/предмети, через які в основному формується компетентність
1. Уміння вчитися	Індивідуальний досвід участі в освітньому процесі	Організація власної праці для досягнення результату, успіху; оволодіння вміннями та навичками саморозвитку, самоаналізу	Усі навчальні дисципліни/ предмети самоконтролю та самооцінки
2. Здоров'я– зберігаюча	Збереження та зміцнення фізичного, соціального, психічного та духовного здоров'я	Здатність вести здоровий спосіб життя у фізичній, соціальній, психічній та духовній сферах	Біологія, фізична культура, географія, екологія, хімія тощо
3. Загально– культурна (комунікативна)	Спілкування, толерантна поведінка в умовах культурних, мовних, релігійних та інших відмінностей між людьми й народами. Збереження соціальних, громадських та культурних традицій	Оволодіння усним і письмовим спілкуванням у сфері культурних, мовних, релігійних відносин. Оцінювання найважливіших досягнень національної, європейської та світової культур	Українська мова і література, зарубіжна література, іноземні мови, предмети художньо-естетичного циклу, історія, психологія тощо
4. Соціально– трудова	Суспільні відносини (політика, релігія, міжнаціональні відносини), трудові відносини	Здатність орієнтуватися в проблемах сучасного суспільно–політичного життя; робити свідомий вибір та застосовувати демократичні технології ухвалення індивідуальних і колективних рішень, ураховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави. Здатність брати на себе відповідальність,	Історія, географія, громадянська освіта, економіка, основи правознавства, філософія, технології

		брати участь в ухваленні рішень, здатність до співпраці, уміння розв'язувати проблеми в різних життєвих ситуаціях. Оволодіння етикою громадянських стосунків, навичками соціальної активності, функціональної грамотності. Організація власної трудової та підприємницької діяльності; оцінювання власних професійних можливостей, здатність співвідносити їх із потребами ринку праці	
5. Інформаційна (інформаційні та комунікаційні технології)	Оволодіння новими інформаційними технологіями, здатність відбирати, аналізувати, оцінювати інформацію, систематизувати її	Уміння використовувати джерела інформації для власного розвитку	Інформатика, технології, математика тощо

2.1.2. Перелік ключових компетентностей визначається на основі цілей повної профільної середньої освіти та основних видів діяльності здобувачів освіти, які сприяють оволодінню соціальним досвідом, навичками життя й практичної діяльності в суспільстві. Їх формування здійснюється в рамках кожного навчального предмета/дисципліни.

Компетентність як інтегрований результат навчальної діяльності здобувачів освіти формується передусім на основі опанування змісту профільної середньої освіти.

2.1.3. Виявити рівень такого опанування покликане оцінювання. Оцінювання – це процес установлення рівня навчальних досягнень здобувача освіти в оволодінні змістом дисципліни/предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

2.1.4. Об'єктом оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти є знання, уміння та навички, досвід творчої діяльності здобувачів освіти, досвід емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

2.1.5. Основними функціями оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти є:

– *контрольна*, що передбачає визначення рівня досягнень окремого здобувача освіти, виявлення рівня готовності до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу викладачу відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;

– *навчальна*, що зумовлює таку організацію оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, коли здійснення оцінювання сприяє повторенню, вивченню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, удосконаленню навичок і вмінь;

– *діагностико–коригувальна*, що передбачає з’ясування причин труднощів, які виникають у здобувача освіти у процесі навчання, виявлення прогалин у знаннях і вміннях та внесення коректив, спрямованих на усунення цих прогалин у діяльність як здобувачів освіти, так і педагога;

– *стимулювально–мотиваційна*, що визначає таку організацію оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, коли здійснення оцінювання стимулює бажання поліпшити власні результати, розвиває відповідальність, формує позитивні мотиви навчання;

– *виховна*, що полягає у формуванні вміння відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, сприяє розвитку працелюбності, активності та інших позитивних якостей особистості.

2.1.6. При оцінюванні навчальних досягнень здобувачів освіти мають враховуватися:

– характеристика відповіді здобувачів освіти: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;

– якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;

– сформованість загальноосвітніх та предметних умінь і навичок;

– рівень володіння розумовими операціями: уміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;

– досвід творчої діяльності (уміння виявляти проблеми та розв’язувати їх, формувати гіпотези);

– самостійність оцінних суджень.

2.1.7. Характеристики якості знань взаємопов’язані та доповнюють одна одну.

Повнота знань – обсяг знань, визначений навчальною програмою.

Глибина знань – усвідомленість існуючих зв’язків між знаннями.

Гнучкість знань – уміння здобувачів освіти застосовувати набуті знання в стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності з уже відомими.

Системність знань – усвідомлення структури знань, їх ієрархії та послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших.

Міцність знань – тривалість збереження їх у пам’яті, відтворення в необхідних ситуаціях. Знання є складовою вмінь здобувачів освіти діяти.

Уміння виявляються в різних видах діяльності й поділяються на розумові та практичні.

Навички – дії, доведені до автоматизму в результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення.

Цінності – ставлення, які виражають особистий досвід здобувачів освіти, їхні дії, переживання, почуття, які виявляються у ставленні до того, що оточує (людей, явищ, природи, пізнання тощо).

У контексті компетентнісної освіти це виявляється у відповідальності здобувачів освіти, прагненні закріплювати позитивні надбання в навчальній діяльності, зростанні вимог до власних навчальних досягнень.

2.2. Критерії оцінювання усіх видів робіт зазначено в робочих навчальних програмах із усіх предметів/дисциплін.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою з дисципліни/предмета;
- глибина й характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни/предмета, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку;
- характер відповідей на поставлені запитання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- уміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- уміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Таблиця 2

**Критерії оцінювання знань, умінь, компетентностей
здобувачів освіти з навчальної дисципліни**

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, у яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань із конкретної проблеми, виявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як із використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом
«Добре»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень із навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу, питання розкриває повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення здобувачів освіти до фактів

«Задовільно»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, у яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач освіти в цілому оволодів суттю питань із певної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях допущені несуттєві помилки
«Незадовільно»	Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, із грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні допущені суттєві помилки

2.3. Критерії оцінювання екзаменів (заліків).

Оцінка **«відмінно»** виставляється здобувачу освіти, який:

- повністю оволодів програмним матеріалом, точно й повно виконав практичні завдання;
- виявив творчу самостійність, знання спеціальної літератури, тверді переконання та вміння їх захищати, високу комунікативну культуру, уміння робити практичні висновки;
- на семінарських, лабораторних, практичних заняттях показав достатній рівень розвитку вмінь і навичок точного застосування знань.

Оцінка **«добре»** ставиться за тих же умов. Відмінність у знаннях здобувача освіти полягає в дещо обмеженому й звуженому прояві тих же якостей, які слугують критерієм відмінної оцінки – творча самостійність, знання літератури тощо. Але відсутня свобода викладу матеріалу, можуть допускатися окремі помилки, що легко виправляються самим здобувачем освіти під час бесіди.

Оцінка **«задовільно»** виставляється за часткове знання програми та виконане завдання. У цьому випадку здобувач освіти може й не виявити самостійності суджень. Має певне уявлення, може знайти нові приклади або умови застосування знань на практиці, частково знає літературу, але не може дати достатньої критичної оцінки. Недостатньо володіє необхідними вміннями. Наявні недоліки в аспекті комунікативної культури.

Оцінка **«незадовільно»** виставляється, якщо здобувач освіти не має необхідних знань. Завдання не виконані або виконані неправильно. Уміннями й навичками студент не володіє. Навчальної літератури зовсім не знає.

2.4. Критерії оцінювання практики.

Оцінку **«відмінно»** студент отримує в тому випадку, коли повністю виконав програму практики, підготовлений звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики. Основні положення звіту глибоко обґрунтовані, логічні. Висока старанність у виконанні, бездоганне оформлення. Захист звіту впевнений і аргументований.

Оцінка **«добре»** ставиться в тому випадку, коли здобувач освіти повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам. Основні положення звіту достатньо обґрунтовані, але є незначне порушення послідовності. Достатня старанність у виконанні, правильне оформлення. Захист звіту аргументований, але з деякими неточностями, які студент сам виправляє.

Оцінка **«задовільно»** ставиться в тому випадку, коли здобувач освіти повністю виконав програму практики, звіт відповідає вимогам програми практики, але має неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані, є порушення послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне. Захист звіту зі значними помилками, які здобувач освіти виправляє за допомогою викладача.

Оцінка **«незадовільно»**. Відсутня систематичність у роботі здобувача освіти, який частково виконав програму практики. Звіт не відповідає вимогам програми практики, має значні неточності за структурою та змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані, мають порушення послідовності. Захист звіту зі значущими недоліками й прогалинами, які здобувач освіти не може виправити.

2.5. Критерії оцінювання курсових робіт (проектів) здобувачів освіти.

Оцінка **«відмінно»** ставиться за курсову роботу (проект), котра має теоретичне й практичне значення, композиційну чіткість, у якій критично та творчо використано літературу з теми, проведено якісний аналіз дібраного матеріалу, аргументовані висновки й узагальнення. Робота характеризується високим рівнем наукової, мовної та стилістичної культури, охайно та грамотно оформлена. При захисті курсової роботи (проекту) її автор виявив знання з проблеми дослідження, вільне володіння нормами літературної мови. Має публікації із зазначеної теми.

Оцінка **«добре»** ставиться тоді, коли робота має такі ж характеристики, як і курсова робота (проект) з оцінкою «відмінно», але в ній допущені фактичні, стилістичні, орфографічні й пунктуаційні помилки, подано неповний список літератури, некоректно використані окремі джерела.

Оцінка **«задовільно»** ставиться тоді, коли тему розкрито частково, недостатньо проаналізовано фактичний матеріал, здобувач освіти не завжди виявляв самостійність, у роботі зустрічаються порушення системи викладу, немає структурної чіткості.

Оцінка **«незадовільно»** ставиться тоді, коли тему не розкрито, поверхово проаналізовано фактичний матеріал, здобувач освіти не виявив самостійність, у роботі є порушення системи викладу, відсутня структурна чіткість. Здобувач освіти не володіє аналітико–синтетичними вміннями й навичками, не знає сучасних досягнень науки з теми дослідження.

2.6. Організація контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти заочної форми навчання.

Поточний контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти заочної форми навчання здійснюється на основі виконання завдань під час аудиторних занять та виконаних кожним здобувачем освіти контрольних робіт

(індивідуальних завдань), передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Контрольні роботи (індивідуальні завдання) надають здобувачам освіти заочної форми навчання під час настановчої сесії або в міжсесійний період.

У міжсесійний період для консультування здобувачів освіти можна застосовувати технології дистанційного навчання. Здобувачі освіти подають або пересилають поштою (електронною поштою) в Коледж виконані контрольні роботи (індивідуальні завдання) до початку екзаменаційної сесії.

Дата подання робіт фіксується завідувачем відділення в журналі обліку контрольних робіт. Викладачі перевіряють роботи здобувачів освіти і в разі недостатнього рівня виконання повертають здобувачам освіти для доопрацювання з відповідним записом у журналі.

Підсумкова семестрова кількість балів для навчальних дисциплін із формою семестрового контролю «залік» та «екзамен» – виставляється за 4–бальною шкалою оцінювання.

Для студентів заочної форми навчання підсумковий контроль у формі заліку й екзамену проводиться в період екзаменаційної сесії за обов'язкової присутності здобувача освіти.

3. РІВНІ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

3.1. Названі вище орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень здобувачів освіти: початкового, середнього, достатнього, високого. Вони визначаються за певними характеристиками.

Перший рівень – *початковий*. Відповідь здобувача освіти фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень – *середній*. Здобувач освіти відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень – *достатній*. Здобувач освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, уміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень.

Четвертий рівень – *високий*. Знання здобувача освіти є глибокими, міцними, системними; здобувач освіти уміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність характеризується вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти за
12-бальною шкалою (загальноосвітня підготовка)**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень
I. Початковий	1	Здобувач освіти розрізняє об'єкти вивчення
	2	Здобувач освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Здобувач освіти відтворює частину навчального матеріалу, із допомогою викладача виконує елементарні завдання
II. Середній	4	Здобувач освіти за допомогою викладача відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Здобувач освіти відтворює основний навчальний матеріал, здатний допускати помилки й неточності, дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Здобувач освіти виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. Уміє застосувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Здобувач освіти правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Знання здобувача освіти є достатніми, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, установлювати найсуттєвіші зв'язки й залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його логічна, хоч і має неточності
	9	Здобувач освіти добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази з самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Здобувач освіти має повні, глибокі знання, здатний використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Здобувач освіти має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Здобувач освіти має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, ухвалює рішення

Водночас, визначення високого рівня навчальних досягнень, зокрема оцінки 12 балів, передбачає знання та вміння в межах робочої програми навчального предмета і не вимагає обов'язкової участі здобувачів освіти у олімпіадах, творчих конкурсах тощо.

Знання здобувачів освіти з теоретичної та практичної підготовки оцінюються за національною 4-бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») за нижчезазначеними критеріями (таблиця 4).

Таблиця 4

Відповідність результатів контролю знань за різними шкалами
й критерії оцінювання

За 12- бальною шкалою	За 4- бальною шкалою	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою (екзамен, залік)
12–10	5 (відмінно)	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, уміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування й нахили	Високий (творчий)	Відмінно
9–8	4 (добре)	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, самостійно розв’язує вправи й задачі у стандартних ситуаціях, виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	Добре
7		Здобувач освіти уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; у цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок		
6–5	3 (задовільно)	Здобувач освіти відтворює певну частину теоретичного матеріалу, частково виявляє знання й розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	Задовільно
4		Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		

3	2 (незадовільно)	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно
2		Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		
1		Здобувач освіти не володіє матеріалом		

Таблиця 5

Відповідність підсумкових оцінок за національною шкалою оцінкам у балах за 12-бальною шкалою

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах
Відмінно	10–12
Добре	7–9
Задовільно	4–6
Незадовільно	1–3

4. ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

4.1. Поточне оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень здобувача освіти в оволодінні змістом предмета/дисципліни, уміннями й навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Основне завдання поточного контролю – встановлення рівня підготовки здобувачів освіти до виконання конкретної роботи.

4.2. Метою поточного контролю знань є перевірка якості засвоєння здобувачами освіти змісту навчальних дисциплін/предметів у ході освітнього процесу.

Поточний контроль може проводитися викладачами під час аудиторних, практичних та семінарських занять, а також у формі комп'ютерного тестування.

Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів освіти є знання, уміння й навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

4.3. Результати поточного контролю (поточна успішність) з дисципліни/предмета є основною інформацією при проведенні заліку, можуть враховуватися викладачем при проведенні екзамену з цієї дисципліни/предмета.

Результати поточного контролю знань вносяться до журналу обліку навчальних занять відповідно до дати його проведення.

4.4. Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування, виконання здобувачами освіти різних видів письмових робіт; виконання різнорівневих завдань тощо.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування викладачем роботи здобувача освіти на занятті.

4.5. Здобувачі освіти, які пропустили більшість аудиторних занять і, як наслідок, не засвоїли весь матеріал, вважаються неатестованими, про що ставиться відмітка в журналі «н/а».

4.6. На куратора академічної групи покладається відповідальність за інформування батьків здобувачів освіти про результати навчання здобувачів освіти.

4.7. Циклові комісії періодично й за потребою розглядають стан викладання предметів/дисциплін, де якість знань і успішність знаходяться на низькому/високому рівні.

4.8. Поточний контроль практик здійснюється керівником практики відповідно до робочої програми практики та графіка її виконання.

5. ТЕМАТИЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ТА ПОРЯДОК ЙОГО ПРОВЕДЕННЯ

5.1. Тематичне оцінювання – це визначення навчальних досягнень здобувачів освіти з певної теми (частини теми, блоку тем) або з певного виду освітньої діяльності на основі вимог навчальної програми та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з того чи іншого предмета освітньої програми профільної середньої освіти.

Тематичне оцінювання є обов'язковим і містить усі види діяльності здобувача освіти, які оцінює викладач: поточне оцінювання, різні види навчальних робіт (практичні, лабораторні, самостійні, творчі та контрольні), навчальна активність студента.

5.2. Метою тематичного оцінювання є визначення повноти знань здобувачів освіти з циклу предметів. Тематичне оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, умінь та навичок;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги здобувачів освіти до найсуттєвішого в системі знань із кожного предмета.

5.3. Зміст, обсяг, форми, терміни тематичного оцінювання визначають робочими навчальними програмами.

5.4. Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування здобувачами освіти матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних) та навчальної активності здобувачів освіти.

Перед початком вивчення чергової теми всі здобувачі освіти мають бути ознайомлені з тривалістю її вивчення (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

5.5. Форми тематичного оцінювання можуть бути різноманітними.

Найчастіше використовуються письмові контрольні роботи й тестові завдання.

Можна поєднувати різноманітні форми контролю знань, ураховуючи особливості змісту теми, інтереси та підготовленість здобувачів освіти.

5.6. На початку навчального року кожен викладач повинен мати робочі програми, методичні рекомендації, критерії оцінювання, які регламентуються інструктивно–методичними листами, рекомендованих МОН.

5.7. Тематична оцінка виставляється до журналу обліку навчальних занять в колонку з надписом «Тематична» без дати. При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається.

Якщо здобувач освіти був відсутній на заняттях протягом вивчення теми, не виконав вимог навчальної програми, у колонку з надписом «Тематична» виставляється «н/а» (не атестований).

6. СЕМЕСТРОВЕ ОЦІНЮВАННЯ ТА ПОРЯДОК ЙОГО ПРОВЕДЕННЯ

6.1. Семестровий контроль у формі заліку проводиться за результатами поточного контролю та не передбачає обов'язкової присутності здобувачів освіти.

6.1.1. Результати заліків виставляються в журналі обліку навчальних занять до початку екзаменаційної сесії у колонку «Залік». При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень здобувача освіти з дисципліни протягом семестру, складність теми та тривалість її вивчення тощо.

6.1.2. Семестровий контроль у формі екзамену проводиться за розкладом екзаменаційної сесії з обов'язковою присутністю здобувачів освіти.

Семестровий контроль може проводитися в усній або письмовій формах, тестуванні з використанням технічних засобів, а також поєднання різних форм контролю.

Форма проведення семестрового контролю зазначається в робочій програмі навчальної дисципліни. Екзаменаційна сесія проводиться в терміни, визначені навчальним планом і затверджені графіком освітнього процесу, за окремим розкладом.

Розклад екзаменаційної сесії готується заступником директора з навчальної роботи (для денної форми навчання), завідувачем відділення (для заочної форми навчання), затверджується директором коледжу, повідомляється викладачам і здобувачам освіти не пізніше, як за два тижні до початку сесії.

Тривалість підготовки до кожного екзамену повинна становити не менше 2-х днів. Перед екзаменом може проводитись консультація (якщо години для проведення консультацій передбачені обсягами навчальної роботи викладача).

Час і місце проведення екзамену дозволяється змінювати тільки за погодженням із завідувачем відділення.

6.2. Якщо здобувач освіти був відсутній на заняттях протягом семестру, у відповідну клітинку замість оцінки за I (II...) семестр виставляється «н/а» (не

атестований). Семестрова оцінка виставляється без дати до журналу обліку навчальних занять в колонку з надписом «I(II..) семестр».

Позитивна семестрова оцінка не підлягає коригуванню. Незадовільна семестрова оцінка підлягає коригуванню.

Скоригована семестрова оцінка виставляється без дати в колонку поруч із колонкою «I (II..) семестр».

6.3. Коригування семестрового оцінювання здобувачів освіти, які з певних причин не були атестовані за семестр, проводиться впродовж корекційного тижня.

6.4. Курсова робота (проєкт), навчальна, виробнича, технологічна та переддипломна практики оцінюються за національною шкалою. Захист курсової роботи (проєкту), звіту з навчальної, виробничої, технологічної, переддипломної практик здійснюється особисто здобувачем освіти.

7. ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ ТА ПОРЯДОК ЙОГО ПРОВЕДЕННЯ

7.1. Після закінчення семестру з усіх предметів освітньої програми профільної середньої освіти на основі тематичних оцінок виставляються семестрові оцінки.

7.2. Із предметів профільної середньої освіти, з яких не передбачено ДПА, у кінці вивчення після оцінки за відповідний семестр виставляється «Підсумкова» оцінка, яка є середньою арифметичною оцінкою відповідних семестрових/річних оцінок і виставляється в додатку до свідоцтва про повну загальну середню освіту.

7.3. Із предметів, які виносяться на державну підсумкову атестацію, виставляється семестрова оцінка (річна, якщо предмет вивчався впродовж двох семестрів) та окремо «Підсумкова» як середня арифметична всіх семестрових/річних оцінок і окремо виставляється оцінка за ДПА.

У додаток до свідоцтва про повну загальну середню освіту ці оцінки вносяться окремо.

7.4. До екзаменів допускаються здобувачі освіти, які повністю виконали всі практичні, лабораторні роботи та не мають незадовільних підсумкових оцінок.

7.5. Екзаменаційна оцінка розглядається як кінцева.

7.6. Здобувачі освіти, які під час сесії не склали екзамени, заліки з однієї або двох дисциплін, повинні ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру.

Якщо здобувач освіти не з'явився на екзамен, у екзаменаційній відомості викладачем ставиться відмітка «не з'явився».

Здобувач освіти, що отримав під час екзаменаційної сесії більше двох незадовільних оцінок, підлягає відрахуванню з коледжу.

Отримані під час сесії незадовільні оцінки коригуються не більше двох разів: перший раз викладачем, другий – спеціально призначеною адміністрацією комісією.

Якщо здобувач освіти не склав екзамен комісії, адміністрація розглядає питання про його відрахування з Коледжу.

7.7. При наявності декількох екзаменаційних оцінок із однієї дисципліни, у зведену відомість про виконання навчального плану заноситься середня зважена оцінка з округленням до її цілого значення.

8. ДЕРЖАВНА ПІДСУМКОВА АТЕСТАЦІЯ

8.1. Державна підсумкова атестація – форма контролю відповідності освітнього рівня здобувачів освітньо–професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, що завершили здобуття повної загальної середньої освіти, відповідним державним вимогам.

8.2. Атестація включається у структуру навчального року.

8.3. Предмети освітньої програми профільної середньої освіти вивчаються одночасно із дисциплінами освітньо–професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра під час перших двох років навчання.

Свідоцтво про повну загальну середню освіту замовляються й одержуються Коледжем в уповноваженому органі Міністерства освіти і науки України після успішного проходження державної підсумкової атестації та зберігаються в особовій справі здобувача освіти до закінчення ним навчання.

Разом зі свідоцтвом про повну загальну середню освіту видається додаток до нього, в якому зазначаються досягнення здобувача освіти у навчанні в балах за 12–бальною шкалою. До додатка до свідоцтва про повну загальну середню освіту заносяться всі предмети освітньої програми профільної середньої освіти.

8.4. Державна підсумкова атестація проводиться у формі зовнішнього незалежного оцінювання з навчальних предметів, перелік яких щороку визначається і затверджується Міністерством освіти і науки України.

Терміни проведення державної підсумкової атестації щороку встановлюються Міністерством освіти і науки України.

Коледж забезпечує своєчасне завершення вивчення здобувачами освіти предметів освітньої програми профільної середньої освіти.

9. АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

9.1. Атестація здобувачів фахової передвищої освіти полягає у встановленні фактичної відповідності рівня їх підготовки вимогам освітньо–кваліфікаційної характеристики фахівця і проводиться екзаменаційною комісією після закінчення навчання за освітньо–професійним ступенем фахового молодшого бакалавра.

9.2. Порядок організації атестації здобувачів визначено окремим Положенням про екзаменаційну комісію з атестації здобувачів освіти Чернівецького фахового коледжу технологій та дизайну.

10. СИСТЕМНИЙ ХАРАКТЕР КОМПЛЕКСНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

10.1. Контроль та оцінювання знань здобувачів освіти завжди були і є важливою складовою освітнього процесу. Від правильної організації контролю й оцінювання знань залежить ефективність управління освітнім процесом і в підсумку якість підготовки фахівців.

Оцінювання – це один із завершальних етапів освітньої діяльності здобувача освіти та визначення успішності навчання. За змістом необхідно оцінювати рівень сформованості вмінь та навичок, що відображені у робочій програмі відповідної навчальної дисципліни/предмета.

10.1.1. Установлений порядок контролю знань здобувачів освіти спрямований на ефективну реалізацію таких завдань:

- підвищення мотивації здобувачів освіти до систематичної активної роботи впродовж навчального року, переорієнтація їхніх цілей із отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь та навичок, компетенцій;

- систематизація знань та активне їх засвоєння впродовж навчального періоду;

- недопущення розбіжностей між завданнями, що виносяться для контролю, і програмою дисципліни/предмета та її обсягом;

- прозорість контролю, що забезпечується ознайомленням здобувачів освіти на початку вивчення дисципліни з контрольними завданнями та всіма формами контрольних заходів і критеріями їх оцінювання;

- подолання елементів суб'єктивізму при оцінюванні знань, що забезпечується виконанням контрольних завдань поточного контролю та іспитів у письмовій та тестовій формах із застосуванням рейтингової системи оцінювання, єдиним підходом викладачів до контролю знань здобувачів освіти;

- забезпечення належних умов вивчення програмного матеріалу та підготовки до контрольних заходів, що досягаються шляхом чіткого їх структурування за змістом і у часі;

- розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей здобувачів освіти, розвитку їх творчого мислення шляхом контролю виконаних ними індивідуальних завдань.

Упровадження комплексної системи перевірки знань із навчальних дисциплін/предметів та проходження практик враховує різні типи доказів рівня знань здобувачів освіти.

11. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

11.1. Зміни та доповнення до Положення вносяться рішенням Педагогічної ради та вводяться в дію наказом директора Коледжу.

11.2. Це Положення не є оригінальним науковим текстом та укладачі не претендують на авторство і першоджерело. Цей текст створено на основі європейських і вітчизняних практик, нормативних документів, методичних розробок окремих закладів фахової передвищої освіти, а також на матеріалах і кейсах Державної служби якості освіти України.

Заступник директора з навчальної роботи

Лілія НАВОЛЬСЬКА

